

Project
ZAAN
www.Zaan.net

हु कुस बु कुस तेलि वन चु कुस
hú kús bû kús télí van tsû kús

vålív käshúr parav

Kashmiri Work Book
By M.K.Raina
Assistance: Neelam Trakru

For Kashmiri Language Workshop

Project ZAAN

A Joint Project of

Lalla-Ded Educational and Welfare Trust
and

Kashmiri Pandits' Association, Mumbai

=====

November 2005

Copyright © 2004-2010 by Lalla-Ded Educational and Welfare Trust (<http://zaan.net>)

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced in whole or in part, or stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without written permission of Lalla-Ded Educational and Welfare Trust. For permission regarding publication, send an e-mail to

webmaster@zaan.net

Standardised Devanagari-Kashmiri Alphabet with Indo Roman equivalent

Vowels (स्वर)

अ	ओ	अु	अू	आ	ऑ	इ	ई	उ	ऊ	ऋ	ए	ऐ
a	å	û	ü	à	ä	í	ì	ú	ù	r	è	é
े	ो	ো	ৌ	়া	়ে	ি	ী	ু	ূ	ৃ	ে	ৈ
æ	ø	ó	au	n	-	-	-	-	-	-	-	-
						-য (-়)	-য (-়)	-ব	-ব			

Consonants (ব্যংজন)

ক	খ	গ	চ	ছ	জ	়	ঢ	়	়	়	়	়
k	kh	g	ch	chh	j	ts	tsh	z	t	th	d	়
ত	থ	দ	ন	প	ফ	ব	ম	য	র	ল	ব	ৰ
t	th	d	n	p	ph	b	m	y	r	l	v	ৰ
শ	স	হ	়	ত্ৰ								
sh	s	h	়	tr								

Notes:

- 1) As we note from the above, there are three affricative consonants in Kashmiri, which are strange to Nagari Alphabet. They are ڦ, ڻ, ڙ
- 2) There are no aspirated sonants like ڦ, ڻ, ڻ, ڻ and ڻ in Kashmiri. They are used in Kashmiri only to represent words directly borrowed from Hindi or Sanskrit. Similarly ڦ, ڻ and ڻ do not find any place in Kashmiri. ڻ stands replaced by Anusvara.

Exercise 1 ~ Reading Words

(Using Vowels & Consonants as prevalent in Hindi)

(अ)	अलम	वनस	सडख	अरतल	जमजम
(a)	alam	vanas	saḍakh	artal	jamjam
(ए)	यामथ	कारन	दामन	बकवास	पाताल
(à)	yàmath	kàran	dàman	bakvàs	pàtäl
(े)	दिख	चिरन	बिसियार	गरिच	बायि
(í)	díkh	chíran	bísíyàr	garích	bàyí
(ी)	ईश्वर	शीशम	पीरिल	गीरिस	जरीब
(í)	ìshvar	shìsham	pìríl	gìrís	jarìb
(ु)	कानुल	मुशीर	आमुन	वातुल	वनुस
(ú)	kànúl	múshìr	àmún	vàtúl	vanús
(ू)	मूरन	तूफान	खूर	वफूर	फ्यूर
(ù)	mùran	tùphàn	khùr	vaphùr	phyùr
(ऋ)	ऋशी	पृष्ठ	कृष्ठ		
(r)	ríshì	prûtsh	kratsh		
(ऐ)	शमशेर		मेनुन	रेशल	मेरुन
(è)	shamshèr		mènún	rèshal	mèthún
(ऊ)	डैडी	गैर	वैकुंठ		क्वलै
(æ)	dædì	gær	vækúnþ		kôlæ
(ो)	तोल	वोतुस	ब्रोर	पुलहोर	तुलोन
(ò)	tòl	vòtús	bròr	púlhòr	túlòn

(॑)	गौ	तौकल	तौलिया	जौहर	दौलथ
(au)	gau	taukal	tauliyà	jauhar	daulath
(ं)	मंगस	कंजि	प्यूंत	कूंज	गंदुख
(n)	mangas	kanjí	pyùnt	kùnj	gandúkh
(-य)	स्यख	द्यख	च्यथ	ह्यख	ब्यल
(ê)	sêkh	dêkh	chêth	hêkh	bêl
(-्य)	फीर्य	गीर्य	तूर्य	जूर्य	कूर्य
(i)	phîrî	gîrî	tûrî	jûrî	kûrî
(-व)	ख्वर	ज्वय	ल्वकुट	व्वकुर	म्बकुल
(ô)	khôr	jôy	lôkút	kôkûr	môkûl

Practice in Reading

झंगलाथ	गंडुन	जिनाबन	तिलस्मात	जुरुम
janglāth	gandún	jínàban	tílasmàt	júrúm
अब्यागथ	दिलावर	रुवांगुन	शरकथ	तेशल संगर
abyàgath	dílavar	rúvàngún	sharìkàth	tèshal sangar
सोंथ	दूरुन	गृहस्थ	हिलुन	जौहर वांदुर
sònth	dùrún	grahasth	hílún	jauhar vändúr
मारखोर	ग्रांगल	वातुन	दार्यल	कुङ्कुर
màrkhor	gràngal	vàtún	dàrél	kúdqúr
शैतान	जंगुल	तारफरोश	कुन्यर	क्व-वोख स्वरुफ
shætàn	jangúl	tàrfaròsh	kúnér	kô-vòkh sôrúph
व्यथ	फ्यारुन	बुजर	ल्वकट्चन	चापुर दुमेल
vêth	phyàrún	bújar	lôktén	chàpúr dûmèl

Exercise 2 ~ Reading Words

(Using additional Vowels of the Kashmiri Language)

(अ)	शॉरीफ	गॅनीमथ	कॅम्यू	लॅडीशाह	हॅरीफ		
(â)	shârîph	gânîmath	kâm'	lâdishâh	hârîph		
	कॅसीफ	रँदी	वँरी	कॅमी	रँयीस		
	kâsiph	râdî	vârî	kâmî	râyîs		
(ु)	बु	गुछ	वटु	ग्रटु	दुरुक		
(û)	bû	gûchh	vaṭû	graṭû	dûrûk		
	अटुबोर		नतु	वंदु	हकुहख		
	aṭûbòr		natû	vandû	hakûhakh		
(ु)	कुत्य	कुंस्य	खुमु	कुतिस	तुर	रुप	जतुंतुं
(ü)	kütlî	künsî	khümû	kütís	tür	rüp	jatüntün
(ĩ)	जॉनी	कॉफी	दॉयिमी	बॉनीकार	रवॉनी		
(ä)	jänî	käphî	däyîmî	bänîkâr	ravânî		
	तॉरीफ	तयॉरी	पायदॉरी	सॉरी	जॉबिर		
	tärîph	tayärî	pàydärî	särî	jäbír		
(`)	रेह	सेहरु	येलि	तेलि	बेयि		
(é)	réh	séhrû	yélí	télí	béyí		
	बेनि	सेक्युल	ब्रेह	त्रे	वेह		
	béní	sékyúl	bréh	tré	véh		
(॑)	कोह	तोह	दोद	रोफ	पोद		
(ó)	kóh	tóh	dód	róph	pód		

सोर

sór

पोह

póh

गोन

góñ

डोख

dókh

होख

hókh

Practice in Reading

बाजु	वानुवोल	सवॉल्य	शरब्बी	रेश्मर
bàjû	vànûvòl	savälî	sharäbî	réshîmar
वेजिब्रोर	प्यादु	पगाह	सूरुटेंग	
véjíbròr	pyàdû	pagâh	sùrûtèng	
अँडुय	वॅरिया ह		वॅतीरु	माँशिक्रार
ådûy	våríyàh		vâtîrû	mänshíkrär
दुनियाहस		पनुन्यन	सुतिय	जँगी
dúníyáhas		panûnêñ	sütíy	jångì

Exercise 3 ~ Reading Words

(Using affricative consonants ڙ, ڻ, ڙ)

(ڙ) ڙڏڻڻ ٿڻ ڙڻ ڙ ڙ

(ts) tsandún tatsar tsàdar tsòng

ڙڻڻر	مڪڻ	مڻر	فڻاڻ
tsåndûr	makûts	matsar	phatsàl

(ڻ) ڻڻڻ ڻ ڻ

(tsh) tshàndav patsh tshôpû pótsh

ڻڻپ-ڻڻف	ڻاڻ	ڻ	ڻ
tshêpû-tshêph	tshày	matsh	pòtsh

(ڙ) ڙڻ ڙ ڙ

(z) zang zàngúl kranz zámìn

ڏڻ	گڙان	تاڙ	ڙڻ
dåz	grazàn	tàzû	zyùth

Practice in Reading

अलगुजार	ज़ाफल	तरुज	ज़मीन	दॉनीश्वर
algûzâr	zâphal	tarûz	zämín	däníshvar
पान्युर	दँसिल	अडुवँछ		चपल
pànyúr	dåsíl	adûvåtsh		tsapal
तामील	जॉबिर	प़जर	ब्रोंठकुन	पँजीनु
tämìl	jäbír	päzär	brònþkún	pånzinû
कचुल	जमादारी		हवाल्यहाथ	तावीजु
katsúl	jamàdäri		havälíhêth	tävìzû
बदुर	शॅमीजु		हॉफिज़	जलुर
vôdúr	shåmìzû		häphíz	tsòng
ज़फ्य	दँरियाव	आँडुरन	कावुडोर	रुवांगुन
jâfî	dåríyâv	ädûran	kàvûdòr	rúvàngún
ऑरुशेठक		ब्रनुमोङ्ड		ज़ार्य
äþhûshèþhak		branûmónd		म्यंजुर
				दलुवांजुव
बँशीरु	बुटोकुर		कथुकुतॉज	म्बकुल्योव
båshìrû	vútókúr		kathûkútäj	môkûlyòv
कुन्यर	बास्योव	जॉगीर	कृतिस	कूंस
kúnér	bàsyòv	jägìr	kütís	kùns
क्रँजुल	ब्रूठिम		अुठिम	ल्वकुट
krânjúl	brùnþím		üþhím	lôkút
				डोन्युव
				dònyúv

ਡ੍ਰਾਂਠ ਪਰ੍ਹਨ ਜਾਂਗੁਰ ਕਥੁਕੁਤੋਲ

dränṭh paryún jàngúr kathûkútòl

ਪਾਦੁਰ੍ਧ ਸੁਹ

pàdûrì sūh

Exercise 4 ~ Reading Short Sentences

जल कर	ब्लु यि	सुलि नेर
jal kar	vôlû yí	súlí nèr
कति छुख	क्याह ग़िय	साथ वुछ
katí chhúkh	kyàh gatshíy	sàth vúchh
दव त्राव	मे कुन वुछ	चोर यार आँस्य
dav tràv	mé kún vúchh	tsòr yàr äsí
द्यान दिथ बोज़	आकाश छु न्यूल	पंदाह मिनट ग़ॅयि
dyàn díth bòz	àkàsh chhú nyùl	pandàh mínaṭ gâyí
स्वरुफ छु होल होल पकान		त्यूत क्याह गव?
sôrúph chhú hó hól pakàn		tyùt kyàh gav?
हुपॉर्य कुस द्राव	सोकूल छु वारियाह दूर	चूर मु कर
húpärí kús dràv	sókùl chhú variyàh dùr	tsùr mû kar
तुर छि स्यठाह	कॉनी प्यठ खस	बनु आव ग्वसोन्य
tür chhí sêthàh	känì pêth khas	bônû àv gôsònî
च्वापॉर्य छु ओबुर		बन्य गव गरु गछुन
tsôvápärí chhú óbúr		vônî gav garû gatshún
तस क्याह दोद छु?		मे मा छि तमिच खबर
tas kyàh dòd chhú?		mé mà chhí tamích khabar
मंदरस मंज़ छि आरती जॉरी		टोठ कोत गव
mandras manz chhí àrtì järì		òth kót gav

चे छुयि केंह परवाय	लबि लबि गषि पकुन
tsé chhúyí kénh parvày	labí labí gatshí pakún
हेरत छि कॉल्यूक्यथ	सफर छु स्यठाह ज्यूठ
hèrat chhí kälíkêth	saphar chhú sêthàh zyùt̄h
कुल्य लंजन प्यठ छि जानावार बिहिथ	
kúl̄ lanjan pêth chhí jànàvàr bíhíth	
असि क्याह अथ सनुन	आंगुनस मंज आँस दांदु जूर्य
así kyà ath sanún	àngûnas manz äs dàndû jùr̄i
खबर सु क्याजि ओस दुयान	कचदरथ कर्यस यॉरी
khabar sú kyàzí òs dûyàñ	kôdrath karês yäri
पँडित जी आव	पुंच्रिमिस पोरस खस
påndít jì àv	püntsímís pòras khas
	पांच्रुहाँठ र्वपयि दि
	pàntsûhäh̄th rôpyí dí

Exercise 5

(Fill in the blanks with the help of words given below)

(owner, excuse, age, where, scholarship, hookah, charcoal, sweet, bridge, cold)

- सु छु दुकानुक मॉलिक • sú chhú dükànúk m__lík.
- यि गव तसुंद बहानु • yí gav tasúnd bah__ __ __.
- चँे क्याह छ्य वाँस? • tsé kyàh chhay v__ __s ?
- पगाह कोत गछव • pagàh k__t gatshav ?
- तस म्यूल वँजीफु • tas myùl __ __ zìf__.
- यि गॅयि जेजीर • yí gàyí __ __ jìr.
- कांगरि बर चुनि • kàngrí bar __ __ ní.
- अम्बुर ओस बडु म्यूठ • ambúr òs bađû m__ __ th.
- कँदुल छु फुटमुत • __ __dül chhú phútmút.
- अज्ञ छि तुर • az chhí __ __r.

Exercise 6

(Practice in reading sentences)

- ଡଲସ ମଂଜ ଛି ଜୁ ଲାଁକୁ । ସ୍ଵନୁ ଲାଁକ ତୁ ର୍ପୁ ଲାଁକ ।
• ḏalas manz chhí zû länkû. sônû länk tû rôpû länk.
- ସୀର ଜୋଗିର ଛି ସୋପେରସ ନଖୁ ଅଖ ସ୍ଵାଂଦର ଜାୟ ।
• sìr jägìr chhí sòpòras nakhû akh sôndar jày.
- ମଟନ ଛୁ କାଁଶିର୍ୟନ ବଟନ ହୁନ୍ଦ ଅଖ ବୋଡ ତୀର୍ଥ ।
• maṭan chhú kāshírén baṭan húnd akh bód̄ tìrûth.
- କାଁଶିରି ହୁନ୍ଦନ ଜଙ୍ଗଲନ ମଂଜ ଛୁ ବୁଦୁଲ, କାୟୁର ତୁ ଦିବଦୋର ବ୍ୟପଦାନ ।
• kāshírí húndêñ janglan manz chhú búdúl, kàyúr tû dívdòr vópdàñ.
- ବ୍ୟଥ ଛି ସିରୀନଗର ଶାହରସ ଦ୍ଵନ ହିସନ ମଂଜ ତକସୀମ କରାନ ।
• vêth chhí sírínagar shahras dôn hísan manz taksim karàn.
- ସୁ କ୍ୟାଜି ଓସ ହେରି ବନ ତ ବନୁ ଝ୍ୟୋର କରାନ ?
• sú kyàzí òs hérí bôn tû bônû hyór karàn?
- କଳହନ ପାଂଦିତ ଓସ ଅଖ ମୱହଶୂର ତଵୋରିଖଦାନ ।
• kalhan pândít òs akh mâhshùr tavärikhdàñ.
- ଯିମନ ଦ୍ଵନ ବାୟନ ଛି ଜୁମୀନ ଆସମାନ ଫର୍ଖ ।
• yíman dôn bàyan chhí zámìn àsmàn pharûkh.
- କାଁଶୁର ଛି ସାନ୍ୟ ମାଜି ଜ୍ୟବ । ଅଥ ଗାଛି ପୋଚର ଦ୍ଵୁନ ।
• kâshúr chhí sän̄i màjí zêv. ath gatshí pochhar dyún.

- येति किथु पॉर्च्य खारव नवशीन? शीन कति छु?
- yétí kíthû pāṭhī khàrav navshìn? shìn katí chhú?
- संगरमालु फ्चलनु वख्तय गछि नैदरि व्वथुन।
- sangarmálû phôlnû vakhtay gatshí néndrí vóthún.
- कश्यप बंधु ओस बटन हुंद अख बोड लीडर।
- kashyap bandhù òs baṭan húnd akh bód lìdar.
- चे छुयि जाह ख्यल वैथरस प्यठ बतु ख्योमुत?
- tsê chhúyí zành khêl våthras pêṭh batû khyòmút?
- कॉशुर परून छुनु मुश्किल। दफ कल गछि आसुन्य।
- käshúr parún chhúnû múshkíl. daph kal gatshí àsûnî.
- स्वनु मर्गि किन्य ति छि अमरनाथ गछुनस वथ।
- sônû margí kínî tí chhí amarnàth gatshûnas vath.
- नारबल सडकि प्यठ ओस टांगु सवार्य करनस स्यठाह मजु यिवान।
- nàrbal saḍkí pêṭh òs tàngû savärî karnas sêṭhàh mazû yívàn.

Exercise 7 ~ Fill in the blanks

(Word indicated Bold in Roman)

- कॅशीर छि —— ज्यनु जाय।
- kåshìr chhí sänⁱ zénū jày.
- सिरीनगर छि कॅशीरि —— राजदौन्य।
- sırınagar chhí kåshìrí hûnz ràzdäni .
- वख आव योर। वैलिव —— ख्यमव।
- vakh àv yòr. våliv batû khêmav.
- मे छु पगाह —— अंधेरी वातुन।
- mé chhú pagàh súbhäy andhèri vätún.
- —— छुखु शालुमॉर बागस फ्यूरमूत?
- tsû chhúkhû shàlumär bàgas phyùrmút?
- कॅशीर ओस पथ कालि अख —— सर।
- kåshìrí òs path kàlí akh bód sar.
- अथ सरस ओस नाव —— ।
- ath saras òs nàv sâtisar.
- बासान छु —— जेर्य वालि। चे छयि छँतुर्य?
- bàsàn chhú rùdû jérⁱ válí. tsé chhayí chhåtûrⁱ?
- पॅरी महल छु —— नखु।
- pârì mahal chhú shàlumäras nakhû.

- पटन कस्बस मंज़ ति छि पांडुवन —— मंदर।
- paṭan kasbas manz tí chhí pàndūvan hûndī mandar.
- अॅमिस छु —— गछान गगन गेरि।
- åmís chhú khéh khéh gatshàn gagan gèrí.
- —— दामनस तल छु गंगुबल सर।
- harmôkh dàmnas tal chhú gangûbal sar.
- —— नदी छि नुंदुक्खल सरु मंज़ु नेरान।
- krènkû nådì chhí núndûkôl sarû manzû néràn.
- बालु मर्गन प्यठ छु —— वफूर मेलान।
- bàlû margan pêṭh chhú jàvênd vaphùr mèlàn.
- कौंसर नागस छि —— सर ति वनान।
- kaunsar nàgas chhí víshnúpàd sar tí vanàn.
- थद्यन बालन प्यठ छि बुरजु —— खसान।
- thadêñ bàlan pêṭh chhí búrzû kúlī khasàñ..

Exercise 8 ~ Translate

(Pick the words from Clues below)

(छु प्यवान - chhú pêvàn) (मे सृत्य - mé sütí) (छि अख किताब - chhí akh kítàb) (यि गव - yí gav) (स्थठाह गर्म - sêthàh garûm) (ख्यमव - khêmav) (माजि ज्यव - màjí zêv) (कोत गछख - kót gatshakh) (कर आख - kar àkh) (दरवाज़ु - darvàzû) (वाहराव - vâhrâv) (बोड मकान - bód makànû)

- This is not good.
• —— नु जान • _____ nû jàn.

- Where will you go?
• चु कोत —— ? • tsû _____ ?

- It is raining
• रुद ——— • rùd _____ .

- Let us eat food.
• वॉलिव बतु ——— • vâlív batû _____ .

- When did you come?
• चु —— ——— • tsû _____ ?

- It is very hot today.
• अज्ज छु —— ——— • az chhú _____ .

- Close the door.
• —— कर बंद। • _____ kar band.

- Spread the bed sheet.

- करुँछ ----- • karûtsh _____.
- This is a book.
• यि ----- • yí _____.
- Kashmiri is our mother-tongue.
• कॉशुर छि सॉन्च ----- • kashúr chhí säní _____ .
- He has a big house.
• तस छु ----- • tas chhú_____.
- Will he come with me?
• सु यिया -----? • sú yiyà _____.

Exercise 9

(Fill in the blanks with the help of pictures)

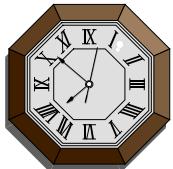
- बागवानन द्युत मे अख ग्व—- पोश
- bàgvànán dyút mē akh g _____ pòsh.

- मास्टर जी ओस शु ——- परनावान।
- màṣṭarjì òs shú_____ parnàvàñ.

- लूख औस्य पानुवैन्य मश —— करान।
- lùkh äsi pànuvâñi mash_____ karàñ.

- यि गं - छि म्यॉन्य मॉल्य नेबरु प्यठ अँन्यमुङ्ग।
- yí g_____ chhí myäni mälí nébrû pêṭhû åñimûts.

- बालु थँ —— प्यठ ओस जंडु लॉगिथ ।
- bälû th_____ pêth òs jandû lägíth.

- गुलमर्गि ओस शीनस प्यठ खु — त्रावनस बडु मजु यिवान ।
- gúlmargí òs shìnas pêth kh_____ tràvnas bađû mazû yívàn.

- डाक्टर सांब छु व्य —— यलाज करान ।
- dàkṭar sáb chhú bê_____ yalàj karàn.

- सोंथ यिथुय छु कु —— नोव पन नेरान ।
- sònþt yíthûy chhú k_____ nòv pan nèràn.

Exercise 10

(Fill in the blanks with the help of Clues)

- तति आँस स्यठाह ——— | अवय आयि अस्य वापस |
- tati äs sêthäh _____. avay àyí ås'i våpas. (crowd)

- बरसातस मंज छु ——— स्यठाह रुद प्यवान |
- barsatas manz chhú _____ sêthäh rùd pêvàn. (here)

- परबतस ———- छि कन्यन हुंज अख थेंज कलाय |
- parbatas _____ chhí kanêñ hûnz akh thåz kalày. (all around)

- तथ कुठिस आँस अकाँय ——— |
- tath kúthís äs akäy _____. (window)

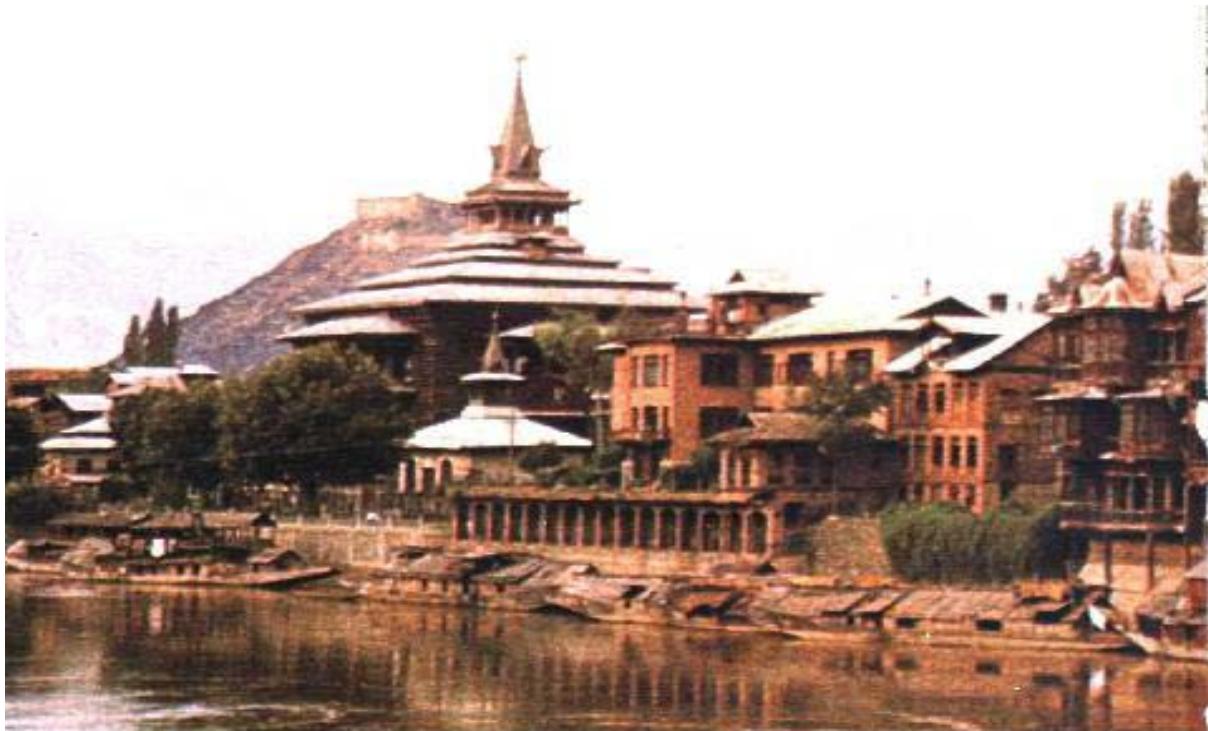
- बोनि कुलिस छि बैड्य ——— ——— आसान |
- bònì kúlís chhí båd' _____ _____ àsàn. (leaves)

- ———— छु मनहूस जानवर यिवान माननु |
- _____ chhú manhùs jànvar yívàn mânûnû. (owl)

- सॉनिस आंगुनस मंज छि च्चोर ——— ———
- sänís àngnas manz chhí tsòr _____. (poplar trees)

Exercise 11

(Look at the picture for answers)

- यि छु सिरीनगर शहरुकि खानुकाह अलाकुक अख प्रोन ————
- yí chhú sírinagar shahrûkí khànûkàh alàkúk akh pròn _____.
- खानुकाह मँशीदि पतु कनि छु हारी पर्वत यिवान ————
- khànûkàh mâshidí patû kaní chhú harì parbat yívàn _____.

- बनु कनि छु जहलिम दैरियाव। अथ छि अँस्य ----- ति वनान।
- bôñu kaní chhú jéhlím dârýàv. ath chhí asⁱ _____ tí vanàn.

- अति छु दैरियाव ----- प्यठ महाकॉली हुंद अस्थापन ति, युस नु फोटुवस मंज़ लबनु छु यिवान।
- atí chhú dârýàvû _____ pêth mahàkälì húnd asthàpan tí, yús nû phòtúvas manz labnû chhú yívàn.

- दैरियाव स मंज़ छि -----, यिमन मंज़ नावि हाँज़ रोजान छि।
- dâchhínⁱ kínⁱ chhí makànu, yíman tìnúv _____ chhú díth.

- दैरियाव स मंज़ छि -----, यिमन मंज़ नावि हाँज़ रोजान छि।
- dârýàvas manz chhí _____ , yíman manz nàví hänz ròzàn chhí.

- पर्बतस प्यठु कनि छु ----- बनॉविथ।
- parbatas pêthû kaní chhú _____ banävíth.

Learn Kashmiri. It is our mother-tongue.